כיתה ט' | חינוך פיננסי | שיעור 9 מתוך 14 | 45 דק' | מתאים לממלכתי ולממלכתי-דתי

💳 אמצעי תשלום

🎯 מטרות השיעור

- להכיר אמצעי תשלום: מזומן, כרטיס חיוב מיידי, כרטיס אשראי, העברה ואפליקציות תשלום
- להשוות יתרונות וחסרונות של כל אמצעי
- להבין למה קל יותר להוציא כסף כשלא רואים אותו

🚪 פתק כניסה (2 דקות)

בתחילת השיעור כל תלמיד עונה על פתק, בלי ציון:

1. איך שילמתם בפעם האחרונה שקניתם משהו?
2. מתי מרגישים יותר שהכסף "יוצא": כשמשלמים במזומן או בטלפון? למה?
3. מה ההבדל, לדעתכם, בין כרטיס אשראי לכרטיס חיוב מיידי?

למורה: 1. אוספים על הלוח את כל אמצעי התשלום, בלי שמות של בנקים או אפליקציות. 2. רוב התלמידים ירגישו את המזומן יותר. זה "כאב התשלום". 3. השערות; בשיעור: באשראי החיוב נדחה בדרך כלל לסוף החודש, בחיוב מיידי הכסף יורד מהחשבון כמעט מיד. אין צורך לתקן עכשיו; הפתקים מראים למורה מה התלמידים כבר יודעים.

🔑 מושגי מפתח

כרטיס חיוב מיידי (דביט)
כרטיס שהכסף יורד בו מהחשבון כמעט מיד.

כרטיס אשראי
כרטיס שבו החיוב נדחה לרוב למועד קבוע בחודש, כלומר קונים עכשיו ומשלמים אחר כך.

העברה בנקאית
העברת כסף מחשבון לחשבון.

כאב התשלום
הצביטה שמרגישים כשמשלמים, שחזקה יותר במזומן.

📖 הסבר למורה

יש היום הרבה דרכים לשלם. מזומן קל להבנה ורואים בדיוק כמה יוצא, אבל אפשר לאבד אותו. כרטיסים ואפליקציות נוחים ובטוחים יותר מפני אובדן, ומאפשרים מעקב אחרי הוצאות, אבל קל לאבד את התחושה של כמה הוצאנו.

בכרטיס אשראי החיוב נדחה, ולכן אפשר להוציא היום כסף שעוד לא קיבלנו. זה נוח, אבל דורש תכנון. כשמשלמים בכרטיס או בטלפון, 'כאב התשלום' חלש יותר, ומחקרים מראים שאנשים נוטים להוציא יותר. הרגל טוב: לבדוק פירוט הוצאות פעם בשבוע.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

1. פתק כניסה (2 דקות): התלמידים עונים על שלוש שאלות קצרות (ראו למעלה).
2. פתיחה: שואלים 'איך שילמתם בפעם האחרונה שקניתם משהו?' וכותבים על הלוח את כל אמצעי התשלום שעלו.
3. בקבוצות: טבלת השוואה של 4 אמצעי תשלום לפי נוחות, ביטחון, מעקב ושליטה בהוצאות.
4. דיון: למה קל יותר להוציא בכרטיס מאשר במזומן?
5. מילוי דף העבודה.
6. כרטיס יציאה (2 דקות). מי שסיים מוקדם: ★ חלק אקסטרה למתקדמים בדף העבודה.

💡 הערות למורה

לא לבקש מתלמידים לספר על כרטיסים או חשבונות של ההורים. להימנע משמות של בנקים, חברות כרטיסים ואפליקציות.

❓ שאלות תרגול (בודקים בלחיצה)

1. בכרטיס אשראי בדרך כלל:

- משלמים לפני הקנייה
- החיוב נדחה למועד מאוחר יותר
- אין חיוב
- הכסף יורד מיד

2. למה אנשים נוטים להוציא יותר בכרטיס?

- כי זה זול יותר
- כי 'כאב התשלום' חלש יותר
- כי יש הנחה
- כי זה חובה

3. איזה הרגל עוזר לשלוט בהוצאות?

- לא להסתכל בפירוט
- לבדוק פירוט הוצאות באופן קבוע
- לשלם רק באשראי

לקנות בתשלומים

🎟️ כרטיס יציאה (2 דקות)

בסוף השיעור כל תלמיד כותב על פתק:

1. כתבו יתרון אחד וחיסרון אחד של תשלום בטלפון.
2. איזה הרגל אחד יעזור לכם לשלוט בהוצאות כשמשלמים בכרטיס?

תשובות אפשריות: 1. יתרון: נוח, מהיר, לא צריך לשאת כסף. חיסרון: "כאב התשלום" חלש ונוטים להוציא יותר; צריך להגן על הטלפון. 2. למשל: לבדוק פירוט פעם בשבוע, תקציב חודשי, התראה על כל חיוב.

📝 בדף העבודה

פתק כניסה, 5 תרגילים, ★ חלק אקסטרה למתקדמים וכרטיס יציאה. מחוון מלא בעמוד השני. למתקשים יש דף עם תמיכה: מחסן מילים, שאלות הקפה ומשפטי פתיחה.

המידע כללי ואינו ייעוץ פיננסי או משפטי מותאם אישית. כל המספרים והשמות בשיעור דמיוניים.

מחוון: אמצעי תשלום

🚪 **פתק כניסה:** 1. אוספים על הלוח את כל אמצעי התשלום, בלי שמות של בנקים או אפליקציות. 2. רוב התלמידים ירגישו את המזומן יותר. זה "כאב התשלום". 3. השערות; בשיעור: באשראי החיוב נדחה בדרך כלל לסוף החודש, בחיוב מיידי הכסף יורד מהחשבון כמעט מיד. לקבל כל תשובה סבירה; הפתק לא נבדק בציון.

1. ב. כרטיס חיוב מיידי
2. ב. רואים בדיוק כמה כסף יוצא
3. 45 ועוד 120 ועוד 35 = 200 ₪.
4. הצביטה שמרגישים כשמשלמים. כשהיא חלשה (בכרטיס או בטלפון) נוטים להוציא יותר.
5. למשל: לבדוק פירוט פעם בשבוע, לקבוע תקציב חודשי, להפעיל התראות על כל חיוב.

★ חלק אקסטרה למתקדמים

6. 60 ועוד 135 ועוד 48 ועוד 90 = 333 ₪. חרג ב-33 ₪.
7. 8 פעולות: א' 10 ₪; ב' 8 כפול 1.50 = 12 ₪. א' זול יותר. 4 פעולות: א' 10 ₪; ב' 4 כפול 1.50 = 6 ₪. ב' זול יותר. המספרים דמיוניים; את העמלות האמיתיות בודקים בתעריפון של הבנק. (לידיעה: לפי בנק ישראל, כל בנק חייב להציע "מסלול בסיסי", עד 10 פעולות בערוץ ישיר ועד פעולת פקיד אחת, ומחירו המרבי הוגבל ל-10 ₪.)
8. "תשלומים" לרוב בלי ריבית: הסכום מתחלק בין כמה חודשים. "קרדיט" הוא פריסה שבדרך כלל כוללת ריבית, ולכן הסכום הכולל גבוה יותר. לבדוק: כמה משלמים בסך הכול, האם יש ריבית, וכמה מקום נשאר בתקציב בחודשים הבאים.

🎟️ **כרטיס יציאה:** 1. יתרון: נוח, מהיר, לא צריך לשאת כסף. חיסרון: "כאב התשלום" חלש ונוטים להוציא יותר; צריך להגן על הטלפון. 2. למשל: לבדוק פירוט פעם בשבוע, תקציב חודשי, התראה על כל חיוב.

נכתב על ידי טאב · נוצר בבינה מלאכותית